

2. Гуральська С. В., Буднік Т. С. Морфологія гардерової залози курей за вакцинації та застосування Авесстим™. Наукові горизонти : ЖНАЕУ, 2020. № 1 (86). С. 79–89.

3. Cavanagh D. Severe acute respiratory syndrome vaccine development: experiences of vaccination against avian infectious bronchitis coronavirus. Avian Pathol. 2003. Vol. 32. P. 567–582.

4. Zhang J., Chen X.W., Tong T. Zh. Virus-based surface display of the infectious bronchitis virus (IBV) S1 glycoprotein confers strong protection against virulent IBV challenge in chickens. Vaccine. 2014. Vol. 32. P. 664–670.

УДК: 619:616.98:579.834.111:636.22/.28

ЗАСТОСУВАННЯ СПОСОБІВ ФАРБУВАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗБУДНИКІВ СПРОХЕТОЗУ У КРОЛІВ

Дуда Ю.В., к.вет.н., доцент

Корейба Л.В., к.вет.н., доцент

Алексеева Н.В., к.вет.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Актуальність проблеми. Спірохетоз чи трепонемоз (кролячий сифіліс, *Spirochaeta cuniculi*, *Treponemosis cuniculi*) – це хронічна інфекційна хвороба, що характеризується ураженням шкіри в ділянках зовнішніх статевих органів, кінцевої частини прямої кишки, прилеглих та інших ділянок. Клінічні ознаки захворювання проявляються на обличчі у вигляді блефариту, та в органах статевої системи кролів і характеризуються гіперемією, набряком та патологічними виділеннями із зовнішніх статевих органів (вувльво-вагініт, постит, баланопостит, фімоз) [1-3].

Мета роботи полягала у визначенні кращого способу фарбування для визначення кролячої спірохети.

Матеріал і методи дослідження. Матеріал відбирали за допомогою зіскрібання по периферії ураженої ділянки тіла та з виступаючої кров'янистої рідини готували мазки. Їх досліджували під

мікроскопом, користуючись конденсором темного поля. Для фарбування мазків *Spirochaeta cuniculi* досліджували 20 барвників: алізаровий червоний, бріліантовий синій, розчин Тюрка, бріліантовий зелений, метиленовий синій, амідо чорний 10В, еозин, фуксин Циля, розчин Люголя, фарбу за Романовським, судан, бромфеноловий синій, помаранчевий G, бромкрезоловий зелений, карболовий генціанвіолет, сафранін, фарба Задорожнього-Дозморова, фарбу за Міхіним, фарбу за Муромцевим, фарбу за Ребігером.

Результати дослідження. Результати фарбування збудників спірохетозу кролів показано у таблиці.

Таблиця – Результати фарбування *Spirochaeta cuniculi*

Барвник	Інтенсивність забарвлення		Інтенсивність забарвлення	
	-t	+t	-t	+t
Метиленовий синій	–	–	–	–
Бріліантовий зелений	+	++	яскраво-зелений	темно-зелений
Розчин Тюрка	–	–	–	–
Фуксин Циля	–	–	–	–
Алізаровий червоний	–	–	–	–
Амідо чорний 10В	–	–	–	–
Еозин	–	–	–	–
Бріліантовий синій	–	–	–	–
Розчин Люголя	–	–	–	–
Фарба за Романовським	–	–	–	–
Судан	–	–	–	–
Бромфеноловий синій	–	–	–	–
Помаранчевий G	–	–	–	–
Бромкрезоловий зелений	–	–	–	–
Карболовий генціанвіолет	–	–	–	–
Сафранін	–	–	–	–

Фарба Задорожнього-Дозморова	–	–	–	–
Фарба за Міхіним	–	–	–	–
Фарба за Муромцевим	–	–	–	–
Фарба за Ребігером	–	–	–	–

Примітка до таблиці: -t – без фіксації температурою, +t – з фіксацією температурою; ступінь забарвлення ++ – інтенсивне, + – слабе, – – не зафарбоване.

Збудників *Treponema cuniculi*, без температурної фіксації та за умови підігріву препарату 2–3 секунди до 60°C забарвлюються лише розчином бріліантового зеленого. Разом з тим фарба показує різну ступінь забарвлення: без температурної фіксації – слаба, в яскраво-зелений колір, після дії температури – інтенсивна, в темно-зелений колір. До забарвлення іншими розчинами (таблиця) збудники *Treponema cuniculi* виявилися несприйнятливими.

Висновок:

Таким чином, запропонований спосіб життєвої діагностики спірохетозу кролів (забарвлення розчином бріліантового зеленого) є ефективним тому, що забезпечує високий ступінь видимості збудників під час мікроскопії та спрощує підрахунок і тим самим дає змогу визначити їх інтенсивність.

Список використаної літератури

1. Дуда Ю. В., Прус М. П., Литвиненко О. П. Науково-практичні рекомендації з діагностики та заходів боротьби з основними шлунково-кишковими паразитозами кролів.. Дніпро. 2020. 50 с.

2. Інфекційні та інвазійні хвороби кролів /Л.Є.Корнієнко, О.Б. Домбровський, С.І. Пономар, А.А. Антіпов. – Біла Церква, 2003. 288 с.

3. Спірохетоз кролів / М. П. Прус, Ю. В. Дуда, Р. С. Шевчик, Л. В. Корейба // Тваринництво сьогодні : щоміс. наук.-практ. журн. – 2020. – № 6. – С. 70-72.